

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Kristi åpenbaringsdag – 7. januar 2018

Prekentekest: Luk 2,40-52

Lesetekst I: Jes 49,1-7

Lesetekst II: Rom 15,4-6

Han kom virkelig til sitt eget

Innledning:

Dagens evangelietekst kan utlegges på mange måter. Jeg har fokusert på to aspekter, som jeg synes gir en fin ramme til teksten. Det er for det første Jesus som menneske – og hans jødiske oppvekst og jødiske livssyklus. For det andre er det Jesus som Guds sønn, Israels Messias og verdens redningsmann.

Det er et dypt mysterium at Jesus er både Gud og menneske, på en og samme tid. Inkarnasjonen har nettopp vært tema i julen, da Gud ble menneske og tabernaklet seg blant oss (Joh.1,14). Min mistanke er at få forteller at de han tok bolig iblant, er det jødiske folk. At Jesus hadde en jødisk oppvekst, og levde i en jødisk livssyklus. Dagens tekst viser oss noe av dette, idet vi blir dratt inn en typisk jødisk reise – nemlig festreisene, opp til Jerusalem for å feire påske. Dermed er det en god anledning til å peke på nettopp dette – Jesus var jøde.

Samtidig viser teksten oss, og særskilt Jesu svar da de fant han i tempelet, at Jesus var mer enn en vanlig jødisk unggutt. Han var, og er Guds enbårne Sønn. Dermed er han Israels sanne lys og fred med Gud. Han er Israels Messias, selve Skriftens sentrum, og han er hele verdens redningsmann.

Jesu jødiske identitet

Det er ikke mye vi vet om Jesu barndoms- eller ungdomsår. Evangelistene forteller mest om Jesus som trettiåring, og litt om Jesus som spedbarn. I dette bibelavsnittet er spedbarnet som lå i krybben blitt en 12 år gammel gutt. En gutt som hadde vokst opp i en jødisk familie, og som hadde en jødisk livssyklus. Lukas forteller at Maria og Josef brukte å dra opp til Jerusalem for å feire påske. Dette var ikke noe unikt for denne familien, men var nokså vanlig for de fleste jødiske familier. De jødiske høytidene var festreiser, og folket gikk sammen opp til Jerusalem for å feire. De siste salmene i Salmenes bok er laget for disse festreisene, og Jesus, Maria og Josef sang dem helt sikkert, sammen med resten av folket som var på vei opp til Jerusalem.

Vi vet også fra andre evangelietekster at Jesus brukte å gå i synagogen (Luk 4,16). Dette hadde han for vane, på samme måte som familien brukte å dra opp til Jerusalem i påskehøytiden. På den måten får vi et lite innblikk i Jesu jødiske oppvekst og livssyklus. Han var jøde, og oppveksten var ikke annerledes enn andre jødiske gutters i Israel på den tiden.

Dette er nok selvsagt for mange av oss som er tilknyttet Den Norske Israelsmisjon, mens for andre er dette perspektiver som de ikke har tenkt særlig gjennom. Dagens tekst kan godt benyttes til å fortelle om Jesu jødiske liv og oppvekst. Dette var hans folk, og han var en av dem. For å si det litt muntlig – jødene er Jesu hjemmebane. Det jødiske livet var Jesu eget liv. Høytidene var hans høytider. Og når han så dette folket, fikk han inderlig medfølelse for dem. Han satt seg ned og underviste dem, og forkynte Ordet for dem. Han hadde utvalgt dem, og han kom til sitt eget.

Litt av det jødiske samholdet og kollektiviteten ser vi i setningen: «*De trodde han var med i reisefølget, og gikk en dagsreise før de begynte å lete etter ham blant slektninger og venner*». Foreldrene trodde at Jesus var med venner, og begynte derfor ikke å lete etter han før de alt hadde gått en dagsreise. Men de fant han ikke, og kunne ikke finne ham noe sted. Det må ha vært en skremmende følelse, husk Jesus bare var 12 år gammel. Jeg er selv ikke far, men kan jo likevel ane litt av uroen og redselen – *barnet vårt er borte*. De reiste så tilbake til Jerusalem for å lete der, og etter tre dager fant de han.

Jesus – Guds sønn, Israels Messias og verdens redningsmann

Foreldrene fant Jesus, der han satt blant noen av Israels beste lærere. Han lyttet og stilte spørsmål. Lukas gir oss ingen eksempler på hva de snakket om, eller hvilke spørsmål Jesus stilte. Vi kan undres og spekulere i det, men poenget i teksten er nok noe annet. Jeg tror det er Jesu svar til sine foreldre, da han sier: «*Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?*».

Slik bibelavsnittet begynte med Jesu jødiske oppvekt og livssyklus, så blir vi her dradd inn i en annen dimensjon. En evig, guddommelig dimensjon. Teksten viser oss at Jesus var fullt ut menneske, en jødisk gutt fra Galilea som hadde en ganske normal jødisk oppvekst. Samtidig var denne gutten alt annet enn vanlig – han var og er Guds enbårne Sønn. Jesus referer til Israels Gud som sin egen far, og med det at han er Israels Messias.

Maria og Josef hadde fått vite dette 12 år tidligere, men denne gangen kommer beskjeden ikke fra en engel. Den kommer fra Jesu egen munn – *Dette er huset til min Far, visste dere ikke at jeg måtte være her?* For oss som leser Lukasevangeliet, er det jo ikke mange vers siden engelen fortalte foreldrene dette. Men for Maria og Josef var det nå gått 12 år. Jesus viser her sin egen bevissthet om hvem han er – Guds egen Sønn.

Misjon – å fortelle jødene om jødernes Messias

Å drive Israelsmisjon er å drive misjon på Jesu egen hjemmebane. Men som Johannes sier, og jeg er overbevist om at det er med all sorg og bønn om at det må endre seg – «*Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham*» (Joh 1,11). Dette er Jesu eget folk, som han har utvalgt til å kjenne han, og være et vitne om Guds frelse. Flere av de messianske jødene jeg har møtt det siste året uttrykker at de ikke visste at Jesus var jøde. En trodde han var italiener, og andre trodde at Det nye testamentet ville handle om julenissen og paven. Jødene har en rett til å vite om Israels Messias – han som kom til sitt eget. De har en rett til å vite at Jesus er Guds Sønn, Israels Messias og verdens redningsmann.

Jeg vil avslutte med et sitat fra den tyske prosten Reinhard Dobbert. Han skrev i Sjalomboka «Fra Sinai til Golgata» (1978):

«Det egentlige «nye» i Det nye testamentet er budskapet om Jesu Kristi kors og oppstandelse. Det er nå kirkens oppgave å forkynde dette budskapet uten hovmod for jøder og hedninger. Skulker den unna denne oppgaven, fornekte den sitt eget vesen. Derfor må det drives jødemisjon ved

siden av hedningemisjon, derfor må kirken vitne for jødene om ham som er kommet til denne jord som Israels Messias og hedningenes redningsmann».

Vegard F. Soltveit

Assisterende generalsekretær i Den Norske Israelmisjon

Vegard@israelsmisjonen.no